

بازی‌های آموزشی افروز

ما در مدرسه‌ی افروز اعتقاد داریم که فرهنگ، مشارکت اجتماعی، مسئولیت‌های فردی و مدنی پیوندی گسست‌ناپذیر با آموزش دارند. به باور ما کلاس درس فقط فضایی برای کسب دانش نیست؛ این هدف با پرورش مهارت‌های اجتماعی و کسب دانش هم تنیده و تفکیک‌ناپذیرند. موضوع کلاس درس هرچه باشد -ریاضی یا علوم اجتماعی- امکانی است برای تمرین مهارت‌های اجتماعی با دانش‌آموزان و به عقیده‌ی ما ارتقای این مهارت‌ها اگر مهم‌تر از افزایش علم و دانش کودکان و نوجوانان نباشد، از آن کم‌اهمیت‌تر نیست. به همین منظور قصد داریم با برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌هایی در مدرسه‌ی افروز، بازی‌ها و فعالیت‌هایی عملی برای کودکان و نوجوانان معرفی کنیم، درباره‌ی مهارت‌ها و روش‌های تسهیلگری این مفاهیم در کلاس درس به بحث و گفت‌وگو بپردازیم، و راهکاری عملی برای پیاده‌سازی این مفاهیم در کلاس درس را با هم تجربه کنیم.

مدرسه‌ی افروز دو اصل «آموزش مشارکتی» و «کاربردی بودن مطالب» را سرلوحه‌ی فعالیت‌های خود قرار داده و دوره‌های آموزشی را به گونه‌ای تدوین کرده است که همگام با معرفی هر مفهوم نظری، نحوه‌ی انتقال آن به دانش‌آموزان هم به بحث و گفت‌وگو گذاشته می‌شود. امیدواریم با تمرکز بر مهارت تسهیلگری، و هم‌فکری و گفت‌وگو درباره‌ی آن بتوانیم راهکارها و شیوه‌هایی جدید و کاربردی و خلاق پیدا کنیم تا از این طریق تمرین مهارت‌های اجتماعی و بالا بردن میزان مشارکت دانش‌آموزان در کلاس درس محقق شود. ما در مدرسه‌ی افروز بر این باوریم که می‌توان با چشم‌انداز «جامعه‌ی فردا را با هم بسازیم» از فرصت‌های موجود در کلاس درس بهره‌جست و برای تبدیل دانش‌آموزان به شهروندانی آگاه و مؤثر کوشید.

(در صورت استفاده از منابع افروز، لطفاً ذکر منبع را فراموش نکنید. متشکریم)

نام فعالیت : چگونه به دوستم کمک کنم؟

رده سنی : کلاس ششم ابتدایی به بالا

وسایل مورد نیاز : وسایلی برای تغییر قیافه، کاغذهای بزرگ، ماژیک، چسب کاغذی

هدف فعالیت : افزایش مهارت همدلی در دانش‌آموزان

پیشگفتار

در این فعالیت دانش‌آموزان با اجرای نمایش، بازخوردهای مختلف و اثرات متفاوت آن‌ها را مشاهده می‌کنند. این فعالیت تمرینی است برای اینکه دانش‌آموزان بتوانند خود را جای دیگری بگذارند. این کار «همدلی» نامیده می‌شود و یکی از اساسی‌ترین مهارت‌های شهروندی است. خیلی از اوقات احساسات مان از جانب دیگران انکار یا نادیده گرفته شده است. برای درک احساسات دیگران، نیاز داریم همدلی را درک و شیوه‌های کاربرد آن را تمرین کنیم. این فعالیت تمرینی است برای توسعه‌ی مهارت‌های همدلی در دانش‌آموزان و تبدیل آن‌ها به شهروندانی مؤثر و اهل مدارا.

از دانش‌آموزان بخواهید که برای اجرای نمایش در مقابل همکلاسی‌هایشان داوطلب شوند. به ۸ داوطلب نیاز داریم. اگر دانش‌آموزان داوطلب نشدند، با استفاده از یک روش انتخاب تصادفی، ۸ نفر را انتخاب کنید.

پرده اول (بازیگر ۱ و ۲)

فرض کنید در مدرسه جشنی برپا شده است. یک نفر نقش دانش‌آموز محبوب و با اخلاق مدرسه را بازی می‌کند (بازیگر ۱) بازیگر ۲ هم یکی از هم‌کلاسی‌های بازیگر ۱ است.

- بازیگر ۱ در راهروی مدرسه به بازیگر ۲ برمی‌خورد.
- بازیگر ۲ از بازیگر ۱ درخواست می‌کند کاری را برای جشن انجام دهد و آن را تا پایان ساعت مدرسه تحویل دهد.
- بازیگر ۱ قصد دارد سفارش دوستش را بلافاصله تمام کند. اما به خاطر پیش‌آمدن مشکلی برای یکی از هم‌کلاسی‌هایش، آن کار را فراموش می‌کند. آن قدر گرفتار می‌شود که برای ناهار هم نمی‌رود.
- بازیگر ۲ درست در لحظه‌ای که زنگ مدرسه خورده و دانش‌آموزان آماده می‌شوند تا به خانه بروند، کار را از بازیگر ۱ می‌خواهد.
- بازیگر ۱ با دستپاچگی می‌کوشد تا مشغله‌ی غیرعادی امروز را برایش شرح دهد.
- بازیگر ۲ حرف او را قطع می‌کند و با صدای بلند سرش داد می‌کشد: «این دلایل به درد خودت می‌خورد. من دوست تو هستم. ازت یه خواهشی کردم. تو قول داده بودی، به این کار برای برگزاری جشن احتیاج داشتیم.»
- بازیگر ۱ قصد دارد که توضیح بدهد.
- بازیگر ۲ اجازه نمی‌دهد او حرف بزند، و می‌گوید «حرف نزن دیگه» سپس برمی‌گردد و از اتاق بیرون می‌رود.
- بازیگر ۱ با ناراحتی وسایلش را جمع می‌کند تا به منزل برود. سر راه دوستی دیگر را می‌بیند (بازیگر ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۷ و ۸ به ترتیب) هنوز آشفته است. آن اتفاق را برای دوستانش تعریف می‌کند.

پرده‌ی دوم، انکار احساس (بازیگر ۳)

-بازیگر ۳ می‌گوید: دلیلی نداره عصبانی بشی. این کار احمقانه است. الان خسته‌ای داری بزرگش می‌کنی. بیخیال بابا، اتفاق مهمی نیفتاده که.

از دانش‌آموزان پرسید که فکر می‌کنند بازیگر ۱ از واکنش دوستش (بازیگر ۳) چه احساسی پیدا می‌کند. پاسخ‌ها را روی یکی از برگه‌ها بنویسید. پاسخ‌های احتمالی: درک نشدن احساسش، بی‌حوصلگی، از کوره در رفتن و...

پرده‌ی سوم، عقلانی (بازیگر ۴)

-بازیگر ۴ می‌گوید: ببین زندگی همینه، همه چیز مطابق دلخواه ما که نیست. باید ببینی که ترجیح خودت چی بوده کجا رو اشتباه کردی. اگه هم فکر می‌کنی حق با تو بوده که برو بهش دلایلت رو بگو و از حق خودت دفاع کن.

از دانش‌آموزان پرسید که فکر می‌کنند بازیگر ۱ از واکنش دوستش (بازیگر ۴) چه احساسی پیدا می‌کند. پاسخ‌ها را روی یکی از برگه‌ها بنویسید. پاسخ‌های احتمالی: درک نشدن احساسش، سرزنش خود و احساس بی‌ارزش بودن و...

پرده‌ی چهارم، اندرز (بازیگر ۵)

-بازیگر ۵ می‌گوید: می‌دونی به نظر من تو باید چی کار کنی؟ فردا صبح یک راست می‌ری پیش دوستت و می‌گی که اشتباه کردی و می‌شینی کاری رو که فراموش کرده بودی انجام می‌دی. دوستی خودتو به خطر ننداز. البته اگه بخوای عاقلانه فکر کنی و دوستی‌ات رو حفظ کنی بهتره بهش اطمینان بدی دیگه یه همچین اتفاقی نمیفته.

از دانش‌آموزان پرسید که فکر می‌کنند بازیگر ۱ از واکنش دوستش (بازیگر ۵) چه احساسی پیدا می‌کند. پاسخ‌ها را روی یکی از برگه‌ها بنویسید. پاسخ‌های احتمالی: درک نشدن احساسش، عصبانی شدن، جبهه گرفتن و...

پرده پنجم، به سؤال کشیدن (بازیگر ۶)

- بازیگر ۶: دقیقاً بگو ببینم این کار «اضطراری» چی بود که باعث شد تو کار دوستت را فراموش کنی؟ نمی‌دونستی اگه این کار رو فوری انجام ندی، کار جشن نیمه‌کاره می‌مونه؟ قبلاً هم پیش آمده بود که قول خودتو فراموش کنی؟

از دانش‌آموزان بپرسید که فکر می‌کنند بازیگر ۱ از واکنش دوستش (بازیگر ۶) چه احساسی پیدا می‌کند. پاسخ‌ها را روی یکی از برگه‌ها بنویسید. پاسخ‌های احتمالی: درک نشدن احساسش، عصبانی شدن، جبهه گرفتن، پشیمانی، سرزنش خود و...

پرده ششم، دفاع از طرف مقابل (بازیگر ۷)

- بازیگر ۷: واکنش دوستت رو درک می‌کنم. باز شانس آوردی که زیاد از کوره در نرفته. فکر می‌کنم که حق داره. منم جای اون بودم همین انتظار رو از تو داشتم و واکنش نشون می‌دادم.

از دانش‌آموزان بپرسید که فکر می‌کنند بازیگر ۱ از واکنش دوستش (بازیگر ۷) چه احساسی پیدا می‌کند. پاسخ‌ها را روی یکی از برگه‌ها بنویسید. پاسخ‌های احتمالی: درک نشدن احساسش، عصبانی شدن، جبهه گرفتن و...

پرده هفتم، همدلی (بازیگر ۸)

- بازیگر ۸: آه، می‌فهمم احساساتو. خیلی سخته که احساس کنی دوستت قضاوت اشتباهی درباره‌ت کرده. منم جای تو بودم ناراحت می‌شدم. درسته که سخته، ولی میشه با همفکری هم جبران‌ش کرد. منم کمکت می‌کنم.

از دانش‌آموزان بپرسید که فکر می‌کنند بازیگر ۱ از واکنش دوستش (بازیگر ۸) چه احساسی پیدا می‌کند. پاسخ‌ها را روی یکی از برگه‌ها بنویسید. پاسخ‌های احتمالی: درک شدن احساسش، آرامش، همدلی و...

۱- احساس

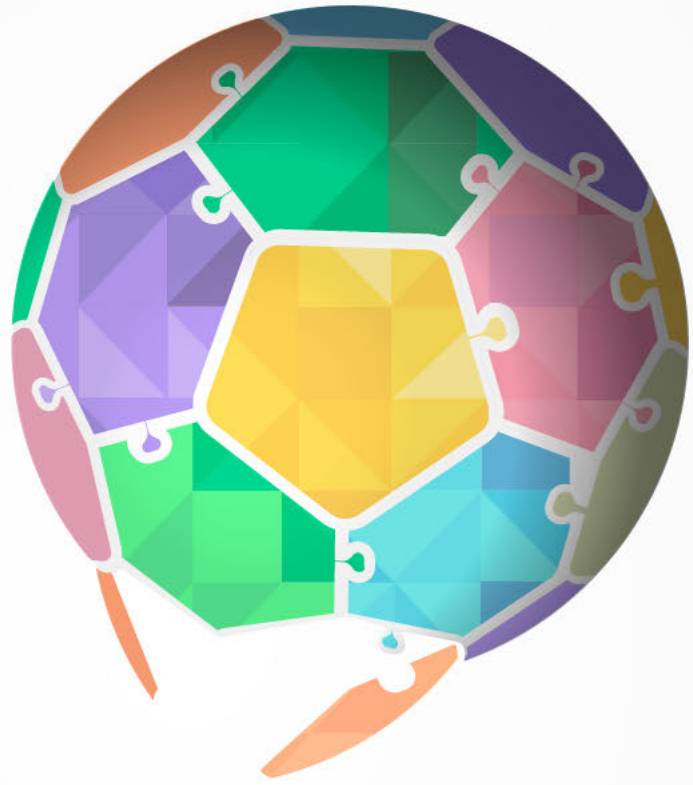
پرسش‌های مربوط به بخش احساس با پرسیدن سؤال بعد از هر سناریو پوشش داده شد.

۲- تعمق

- به برگه‌هایی که پاسخ‌ها را روی آن‌ها نوشتید، نگاه کنید. فکر می‌کردید که پاسخ‌های متفاوت به دوستان چه قدر می‌تواند احساس متفاوتی در او به وجود آورد؟
- آیا موقع صحبت کردن با دوستان تان سعی می‌کنید خود را جای او بگذارید؟
- فکر می‌کنید چه چیزهایی باعث می‌شود که خودمان را جای دیگری قرار ندهیم؟

۳- عمل

- از این به بعد چگونه رفتار خود را در برخورد با دوستان و خانواده خود تغییر می‌دهید؟
- چگونه به یاد خواهید داشت که خودتان را جای دیگری (حتی فردی متفاوت با خودتان) قرار دهید؟

سؤال؟؟

با مدرسه افروز تماس بگیرید

info@afroozschool.org

